

Kronieken april 2017

De laatste Effataviering in de kapel van de Broeders van Liefde in de Stropstraat heeft plaats op **1 april 2017**. Tom V, die de gemeenschap verwelkomt, wil in zijn afscheidsgroet benadrukken dat voortaan alle Effata-activiteiten in Clemenspoort zullen plaatsvinden. Deze laatste viering is de **5de zondag van de vasten** met verwijzing naar 'verbondenheid' die de mens doet herleven en nieuwe wegen gaan. Wij zingen, lied 167, dat klinkt wat 'cynisch': 'Al wie dolen in het donker' omdat je een beetje in het donker moet dolen om Clemenspoort te vinden, helemaal niet cynisch omdat strofen 1 en 4 gaan over een nieuw begin. Bovendien is er vandaag een **verzoeningsmoment** met pater Andreas, die de voorganger is, geholpen door pater Gaston. Maar eerst luisteren we naar het evangelie (een lange brok uit het Johannesevangelie over de opwekking van Lazarus) gelezen door Ignace (Johannes11, 1-45).

In twee lange rijen gaan we, ofwel bij pater Andreas, ofwel bij pater Gaston. Ik ga bij pater Andreas, maar als ik recht wil staan, slaapt mijn rechtervoet: ik zal vallen ware er niet de vriendelijk aangeboden, veilige arm van Frans C. Als ik terugkeer op mijn plaats, bij Lou, ween ik, ik heb Guido gezien ... Lied 89 wordt het Offerandelied, het tafelgebed is lied 110 'Die naar menselijke gewoonte'. Het 'Onze Vader' en de 'Vredeswens' volgen, nadat we brood hebben gebroken en uitgedeeld en de wijn verdeeld, dankbaar dat we elkaar hebben om te bouwen aan kerk. Bij de mededelingen legt Odette ten overvloede uit, met een model aan de arm, hoe je bananendozen kunt gebruiken voor het verhuizen van de boeken van Guido en ze vraagt vrijwilligers voor de verhuizing van de boekenkasten van Guido. Met lied 45 'Zegenbede' zegenen we elkaar. Dan is er tijd voor koffie, water of iets sterkers en een babbel.

Op 07/04 is er koorrepetitie: we herhalen en oefenen de liederen voor Palmzondag grondig in. Bovendien oefenen we verder voor het 'Hallelujah' van Händel dat we met Pasen of op Paaszaterdag zullen zingen.

Op 08/04 is het **Gevi** (gemeenschapsviering), **6de zondag van de vasten**, ook **Palmzondag, de allereerste viering in de Parel, de 2de omhaling voor de Zuidactie 'Epilepsie, meer nie'**, maar eerst komt **de meditatiegroep** bijeen in de **Bronkapel**. Om dat vuur warm te houden stuurt **Walter VW een impuls**. Ik krijg die ook en vat de impuls elke maand samen. Hier is ie dan, de samengebalde impuls voor april over 'oliedruppels' (Bedankt!, Walter): 'Langgeleden heb ik nog vormselcatechese gegeven. Maar met welke woorden ga je dit sacrament aan tieners uitleggen? Een beeld dat het altijd doet is dat olie in de hardste steen dringt en er altijd in zal blijven, zelfs al poets je die steen. Bij de meditatie merk ik hetzelfde op. Als ik oppervlakkig mediteer en mijn mantra of gebedswoord maar herhaal, er niet bij ben, gebeurt er niet veel in mijn hart. Maar als ik de wijze raad van John Main opvolg om tijdens het vriendelijk herhalen van de mantra, te luisteren naar de klank van de mantra, dan gebeurt er wel iets. De mantra verandert van een waterdruppel in een oliedruppel, die in je hart dringt. Je ervaart een stilte, die wijst op veiligheid, vertrouwen, vrede, vreugde.

De voorbije dagen zijn wel heel druk verlopen, omwille van het opstarten van het project in Gent (Overwale) Als dat allemaal in orde komt, kan ik kiezen voor een dagelijkse meditatie. Wat mij daarin helpt is dat sommige mensen van de meditatiegroep als vrijwilligers in het project zullen optreden. Zo kan je nooit uit de liefde van de groep vallen.

Ik wens jullie allemaal de volgende dagen paasvrede en paasvreugde toe. Goede Vrijdag is er om eraan te herinneren dat de tocht niet gemakkelijk is.' (Ik wens Walter VW het beste toe!)

Om 18.30 uur volgt de Gevi. Heel veel volk, er moeten stoelen uit de cafetaria, uit de Bronkapel en uit de reserve bijgeplaatst worden. Ook moet Bernadette vragen allemaal weer uit de Parel te gaan en plaats te nemen voor het grote raam met daarachter het glazen kruis. Waarom juist hier? Bernadette legt uit: Het thema van de vasten is: 'Verbondenheid' Wij staan aan het begin van de Goede Week die wij beginnen met Palmzondag. Kunnen wij dat aan, meer verbonden te leven? Hier aan dit grote raam begint de viering van **Palmzondag**, met de dienst van de palm, met het gewone openingsgebed 'Aan God die al wat is geschapen heeft en leidt ...' We luisteren naar het verhaal van de intocht van Jezus in Jeruzalem, zoals het vrij vertaald werd door Nico ter Linden.

Matteüs kende goed de profeet Zacharia, die een visioen gehad heeft waarin de zoon van David op een ezel de stad Jeruzalem inrijdt. Daarom noemen de mensen Jezus de zoon van David, roepen ze 'Hosanna' en zwaaien ze met palmtakken en noemen sommigen Jezus een valse profeet. Wij gaan langzaam de Parel terug binnen en we zingen lied 16, 'Jerusjalaïm'. De touwtjes die we een vorige zondag kregen, leggen we bij de icoon, terwijl vele touwtjes aan elkaar worden gebonden tot een slinger. Die slinger wordt rond de icoon vastgemaakt als versiering. We zingen lied 89 'Alles wacht op u vol hoop' en lied 116 'Laudate'. Dan volgt de dienst van het Kruis. Frans (lector 2) leest intussen: "Zo spreekt die lijdt aan de wil van God, naar het woord van de profeet Jesaja: ..." De voorganger doet de rode kazuifel aan, het berkenhouten kruis wordt geplaatst en versierd met een rood lint, het lijdensverhaal wordt gelezen door de lectoren 3 & 4. Pater Gaston mediteert: 'de geest is gewillig, het vlees is zwak'; 'Laten wij bidden om staande te blijven' en: "*Vader, in uw handen beveel ik mezelf.*" Wij zingen lied 75 en knielen als Jezus in het lijdensverhaal de geest geeft.

Tussendoor zingen we in lied 75 het verdriet om Jezus van ons af. Dan is er de omhaling voor de Zuidactie, het tafelgebed (lied 104) 'Gij die weet', het 'Onze Vader', de 'Vredeswens', de broodbreking en de communie. Na de communie zingen we lied 69 'Het lied tot Jezus Christus' tot afscheid. Er is geen zegenlied of zegening, omdat het geheel van Palmzondag, zijn passie en dood op Vrijdag en zijn verrijzenis op zondag (Pasen), als één liturgisch feest werden beschouwd. Gewijde palm en de palmkaartjes worden verdeeld: wij hebben niets.

Als slotlied voor deze **Palmzondag** zingen we lied 134 'Een schoot van ontferming ...'

Dan komt **op 13 april 2017 Witte Donderdag**. Jackie begroet allen die met velen gekomen zijn. Al sinds de 4de eeuw ontstond het pastriduüm, dat begint op Witte Donderdag met de avondmaaltijd en eindigt met de vespers van Pasen. Later kwam er nog de intocht van Jezus in Jeruzalem bij, wat gevierd wordt op Palmzondag. Zo ontstond de Goede Week en wij volgen die traditie. De kleur is wit en we gedenken de voetwassing en de instelling van de eucharistie en we beginnen hierbij met de woorddienst gevolgd door de maaltijddienst. Dan worden hostie en kelk uitgesteld op het altaar en aanbidden we die in stilte. Voor wie dan nog wil (of kan) volgt er een ingetogen Taizémoment. Voorganger is pater Gaston.

We luisteren in de woorddienst naar het verhaal van het laatste avondmaal. De Joden herdachten op Pascha, het Joodse Paasfeest, de uittocht uit Egypte. Jezus wilde Pascha vieren in een bovenzaal, de priesters en de oudsten lieten hem schaduwen om hem uit de weg te ruimen, maar ze waren beducht voor het volk. Jezus wil echter aanleren dat de toekomst belangrijk is. Brood en wijn worden gebruikt om het oude verhaal van verdrukking los te laten, om verder te kijken.

Johannes doet wat de andere evangelisten niet deden: hij schrijft een nieuw verhaal, het verhaal van het laatste avondmaal was reeds voldoende bekend! Wij luisteren hier naar een vrije vertaling, waarin al deze elementen zijn samengebracht. Lector 2 leest het verhaal mét de voetwassing en het verraad van Judas. Dan zingen we lied 120 'Ubi caritas'.

In de homilie gaat Jackie verder in op het feit dat ieder een eigen interpretatie geeft aan het verhaal. Zie het bekende werk van da Vinci, of het schilderij met de voetwassing door P.P. Rubens. In de kerk te Scherpenheuvel zie je een werk van Arcabas (pseudoniem van een hedendaags Frans schilder over passie en verrijzenis). Ik toon jullie de afbeelding van het laatste avondmaal; dit is het werk zelf, geen detail, met het belangrijkste uit het verhaal: de voetwassing en het breken en delen van het brood. Het zijn twee ultieme tekenen van liefde die Jezus hier brengt. Het wonder van de voetwassing typeert de dienende Jezus: dat is een groot wonder.

Wat doet dit met ons, christenen? Voetwassing betekent: zet niet alles door met macht, bevelen en gehoorzaamheid. Voetwassing betekent: riskeer het om mensen uw vertrouwen te schenken. Voetwassing betekent ook: zich sociaal geëngageerd inzetten voor de medemens. In Effata wordt voetwassing vervangen door handenwassing: ieder wast zijn eigen handen en laat ze afdrogen door wie na hem komt. Het tweede symbool ligt in 'het breken en delen van het brood', 'in het schenken en rondreiken van de beker'. Bij Arcabas is de broodbreking centraal. In zijn brief aan de Korintiërs refereert Paulus naar dit teken. Na Paulus verkondigen Marcus, Matteüs en Lucas ongeveer hetzelfde: Jezus is aanwezig in het gebroken brood. Zijn wij hem trouw gebleven? Einde homilie.

We zingen vóór de consecratie lied 30 'Leven is geven', het tafelgebed is lied 86, dan Onze Vader, dan broodbreking, dan communie. De lectoren 3 & 4 lezen allerlei dat herinnert aan de viering. De voorganger, pater Gaston bidt: 'Hij ging naar buiten, viel op de knieën en was bang ... totdat hij zeggen kon: Vader, uw wil geschiedde'. We eindigen met lied 92 'Heer van hierboven' De solostrofen zijn gezongen door Ilse, onze dirigente.

Op 14 april 2017 is het **Goede Vrijdag**. Met heel wat minder dan gisteren komen we bijeen, maar toch is het een indrukwekkende groep die meeleeft met het lijden en sterven van Jezus de Christus, zoals Guido terecht zei. De dienst van Goede Vrijdag is een woorddienst, waarbij Fons onze voorganger is en hij de gemeenschap en de dienst leidt.

Vooraan ligt het kruis (zonder corpus: het corpus hangt aan de muur) en staan de menora en de brandende Jezuskaars (of Paaskaars). Wij zingen lied 69 'Gij zijt voorbij gegaan'. De voorganger heet ons welkom en we maken het kruisteken. Het kruis, dat na 2000 jaar een symbool is geworden, blijft wel een marteltuig om anderen te waarschuwen. Door de touwen raken we verbonden met de pijn en het lijden van de gestrafte. Niemand verdient het echter om muurvast te worden gebonden aan het kruis.

Een paradox: het kruis is ook altijd een teken van hoop geweest; touwen kunnen ook mensen in verbinding brengen. Wellicht is het begrip 'woord' zo belangrijk: 'taal is leven'. Daarom heeft men de 'Zeven laatste woorden van Jezus aan het kruis' nooit losgelaten en gekoesterd als een gouden draad.

- 1.- *Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen!*
- 2.- *Ik beloof je, vandaag nog zal je bij mij zijn in het paradijs.*
- 3.- *Vrouw, daar is nu je zoon ... Zoon, daar is je moeder.*
- 4.- *Mijn God, mijn God, waarom heb je mij in de steek gelaten?*
- 5.- *Ik heb dorst.*
- 6.- *Het is volbracht!*
- 7.- *Vader, in uw handen beveel ik mijn geest*

Deze woorden worden begeleid door overwegingen, optredens van het orkest, gezongen liederen en tot slot wordt de kaars van Jezus letterlijk uitgeblazen en begint de bloemenhulde. Welke liederen worden gebruikt? Voor 1 & 2: O Lord hear my prayer, eenmaal gespeeld door Dirk DP op viool en Sylvie op gitaar, voor 3, 4 & 5: Nada te turbe, voor 6 & 7: O hoofd vol bloed en wonden (lied 75 B eerste strofe versie Goede Vrijdag).

Waarom bloemenhulde? Als teken van verbondenheid met de lijdensweg van Jezus, als blijk dat je zijn lijden wilt verzachten en/of misschien een bede voor hulp bij het verzachten van je **eigen lijden**. Hoe gebeurt dat? Twee rijen, we hebben allemaal een of meerdere bloemen meegebracht en leggen die op het houten kruis of juist er naast (Lut maakt nadien een versiering voor het staande houten kruis) en we zingen 'Jerusjalaim' en 'Swing low', dan het Onze Vader bidden, dan vrede wensen, dan de communieritus en na de communie, de voorbeden met het gezongen of zacht gespeelde lied 40 'Blijf nu hier' en dan toont de voorganger de gepurificeerde beker, helemaal leeg en hij zegt, terwijl hij de beker bij het kruis legt: "*De beker is geledigd tot de laatste druppel. Het is volbracht. Ga en doen jullie evenzo!*".

De voorganger, onze Fons, verlaat in stilte de Parel.

Op 15 april is het **Paaszaterdag, de dag van de hoop**, de hoop van het kruis. Voorganger is pater Andreas die ook de homilie uitspreekt. Voor de gelegenheid en gelet op de vele aanwezigen is de functie van 'general manager' gecreëerd en die functie wordt door Bart L met eer en met alle ernst waargenomen. Het is druk, er is veel volk, want het wordt Pasen.

Op de menora staan nog geen kaarsen, het koor dat opgesteld zit voor het orkest draagt nog geen wipala. Op het Tweekerkenplein, buiten, wordt vuur gemaakt; dat vuur wordt met de Paaskaars binnengebracht. De lectoren 1 & 2, Stef en Anja, lezen uit het evangelie van Matteüs het verdere lijdensverhaal: "*Hij is het licht voor deze wereld, Hij is het woord tot ons gesproken.*" Wij, het koor, zingen enkele strofen van lied 109 'Wees hier aanwezig' en doen onze uniform, de wipala, aan. De voorganger vraagt dat wij allen vurig in het geloof zouden worden gemaakt, de Paaskaars wordt ontstoken, wij zingen de 1ste strofe van lied 13 'Lied aan het licht', de doopvont wordt helemaal

gevuld en het doopwater wordt door de voorganger gezegend door onderdompeling van de Paaskaars: *"Zonder water begint God niets"*.

Met de palmtak van het kruis worden de mensen in de Parel besprenkeld en gezegend, wij zingen lied 105 met handgeklap, het eerste 'Alleluia'. De lectoren 3 & 4, Walter VW en Elien lezen resp. uit het eerste Bijbelboek en uit Deuteronomium. Daarna zingen wij lied 69 'Lied tot Jezus Christus' en lied 38 'Alleluia 7'.

Pater Andreas spreekt in de homilie over 'Christus de overwinnaar' maar eerst over Jezus, de strijder. Hij toont een dia van een heel oud boek, gemaakt rond 820 AD in de Benedictijnenabdij van St Germain des Prés bij Parijs. Het boek wordt het Stuttgarter Psalterium genoemd, omdat het in Stuttgart wordt bewaard. In dat boek staan prachtige miniaturen met een interpretatie van de psalmen. De monniken waren ervan overtuigd dat de psalmen, geschreven eeuwen vóór de geboorte van Jezus, op mysterieuze wijze over de Christus spraken. Zo ook psalm 24 in de verzen 7 en 8. Christus wordt dan een Frankische krijger die de met ijzeren beslag versterkte deuren van de hel vernietigt. Zou Jezus de strijder zijn die de vijand van God vernietigt?

Wij zien Jezus liever als de vrede-stichter, de profeet, de leraar, de therapeut. Maar hebben we hem niet te zacht gemaakt? Moet ons geloof voor onze maatschappij geen gevolgen hebben? Strijden wij zoals de Frankische krijger nog tegen het kwade? Maar wat doe je als een machtsbeluste man als ASSAD gifgas gebruikt tegen kinderen?

Ik houd van de strijdende Christus. De illustrator van psalm 24 denkt aan verrijzenis, maar dat is in het NT niet goed beschreven en er zijn geen ooggetuigen (Engelen vertellen dat Jezus niet meer hier is: dus is hij verrezen?!?) In welke Christus zullen wij geloven? Zeker niet in de Frankische krijger ... Die Christus roept ons toe op Pasen (waar je het kwade, het geweld en de pijn ook hebt): *"Houd stand en denk aan mij. Ik heb het kwade en de dood overwonnen!"*

Pater Andreas beëindigt zijn homilie met een luid 'Alleluia!' Wij zingen lied 166 'het tafelgebed in de paastijd', lied 53 'Dan zal ik leven' na de communie en we hernieuwen onze doopbeloften: *"Ik geloof in dit leven als weg en werkelijkheid naar de liefde die volkomen is. Amen!"*

Als slotlied zingen wij, het Effatakoor, lied 41 'Old Irish Blessing'.

Als het echte slotlied zingen wij vandaag, speciaal voor Ilse, die het ons aanleerde (wat een geduld heeft ze, en hoe fier is ze met de bekomen resultaten) een lied 32, dat helemaal past bij deze feestelijke dag: het Hallelujah van Händel!

Zalig Pasen: een wens, een werkelijkheid: blijf niet staan bij de dood want vroeger is voorbij: Ik ga mee! Wij verlaten de Parel, herdenkingen en aandenkens zijn er tekort! Alle feesten zijn bij Effata goed voor meefeesten: er is dus receptie en een babbel.

Op Pasen zondag 16 april 2017 zingt het Effatakoor in de gevangenis. Ik ben er om familiale redenen niet bij. Ik heb een vervanger gezocht en gevonden: Frans C, wiens impressie ik gebruik voor de kroniek van Pasen. (bedankt Frans!)

'Het is een mooie, zonnige paasdag als het koor verzamelt aan de Nieuwe Wandeling te Gent, een uitgelezen moment om elkaar een 'Zalige Hoogdag', een 'Zalig Pasen' te wensen. Met 25 zijn we: 22 zangers, de dirigent Jackie, twee muzikanten. Weinig gepiep van de alarminstallatie om in de gevangenis te geraken. Wij mogen ditmaal de Horta-trap nemen en in de bib staat er koffie met Bruzenchocolaatjes (met dank aan Elke!) op ons te wachten.

Jackie laat ons inzingen met een harmonieuze aangehouden Aaaaa. Vandaag oefenen we eveneens het Gloria van het 'Exaltabo te' in AABA modus met het afwisselend inzetten van mannen en vrouwen. Het is mooi als we goed letten op de dirigent en zijn vingeraanduidingen I/II (1ste of 2de stuk) en I/IV (één- of vierstemmig). Dan komen de gevangenen erbij: 67 in totaal (50 mannen en 17 vrouwen). Openingslied is lied 13 'Licht dat ons aanstoot in de morgen'. De voorganger, priester André Quintelier, verwelkomt iedereen: *"Welkom aan iedereen, welkom van de nacht naar de dag, welkom aan het Licht, God, ik-zal-er-zijn, is hier in de gevangenis nabij, als zuiverend water, levend en bevrijdend."*

De eerste lezing komt uit de Handelingen der Apostelen (10, 34a. 37-43); het evangelie uit het Johannesevangelie, hoofdstuk 20, verzen 1 tot en met 9. Tussendoor zingen wij lied 105 met handgeklap. In zijn homilie baseert de voorganger zich op het evangelie.

Maria Magdalena was door Jezus verlost van de duivels die haar gevangen hielden. Welke duivels zitten er in mij? Wij kunnen herschape worden, als we God dat toelaten. Maria Magdalena werd

de eerste getuige van de verrijzenis; zo kunnen wij ook getuigen worden, tot leven komen als we de roep van God beantwoorden. Maria rent weg, de apostelen rennen terug. Als er kans op liefde en leven is, dan loop je, altijd. Verrijzenis is zien dat de zwaarste steen kan weggerold worden, vooral in je leven en dan vol worden van leven en liefde. Zalig Pasen!

We hebben zingend gebeden voor wie leven in de nacht van gevangenschap, van de angst, zonder hoop, voor wie leven in de nacht van geweld. Zingend het lied 111' Ubi caritas'. Bij de offerande zongen we lied 49 'Jij die bent', lied 5 'Hosanna' zongen we, klinkend vol in de ruimte en bij de communie lied 60, 'over de bloeiende steppe', ontroerend, verlengend en vol hoop om uit volle borst te eindigen: *"en wij zullen horen, en wij zullen opstaan en lachen en juichen en leven!"* Na de communie werd de bezinning gelezen: Nieuw leven is mijn eigen Goede Vrijdag, Stille Zaterdag en Paaszondag doormaken, Nieuw leven is Pasen in de Verrezenen. Wij hebben afgesloten met lied 53: Dan zal ik leven!' (Bedankt Frans!)

Het is een traditie binnen Effata om in de jaren dat er om organisatorische redenen geen familiereis of Effatareis voorzien is, een **Familiedag** te organiseren. Dit jaar gaat die door op **paasmaandag 17 april 2017 in Sint-Amansberg**.

Uitvalsbasis is het Groot Begijnhof (de zaal Sint-Jozef). Het is een ideaal moment van verpozen en ontspanning, na de Goede Week en na de verhuizing van Effata naar Clemenspoort of gewoon: om mekaar terug te zien en te kaarten of nen babbel te hebben. De inrichtende macht zijn Odette, Stef en Nancy en Tom V. 's Middags eten we onze eigen meegebrachte broodmaaltijd op, met lekkere soep die gratis te verkrijgen is. 's Avonds is er een eenvoudige barbecue, alleen voor wie inschreven. Waar halen jullie altijd die bakkers en dat vlees? Antwoord: die vlezige bakkers komen vanzelf, magere bakkers bestaan niet. (Dit is duidelijk geen antwoord op mijn vraag; het bewijst alleen de ernst waarmee binnen Effata vragen beantwoord worden.)

Zo heel eenvoudig was die barbecue nu ook weer niet: lekker en meer dan voldoende. Waar blijven ze die bakkers halen?

Enige commentaar: - niets doen was zalig, ter plaatse blijven ook. - het was wel spijtig dat de uitleg van een inwonende dominicaan over de begijnhofkerk plots onderbroken werd. - de zoektocht in het begijnhof in de voormiddag was interessant en goed voorbereid. - het bezoek aan het keramiekatelier van Esther en Marlies De Pue was niet: 'hoe bak je het, maar wel wat en waarom heb je het gemaakt' en wat een uitzicht over de Scheldevallei! De koffie en de appelcake smaakten heerlijk en de ontvangst was vriendelijk. (ook Marlies deed haar best).

Op 22 april 2017 is er weer een 'gewone' Effataviering met herdenking van onze overledenen.

Pater Andreas is de voorganger, Ludwin verzorgt de woorddienst. Op de eerste zondag na Pasen komen we hier om onze dierbare overledenen te herdenken. Straks zullen we hun naam (namen) in het zand schrijven om zo die geliefde persoon een beetje levendig te maken voor onszelf. Dat zou dan verrijzenis zijn: het feit dat iemand herinnerd wordt, dat geldt dan ook voor grote figuren zoals Gandhi, Maarten Luther King, ... Zijn die verrezen, opgewekt, opgestaan? Maar neen! Verrijzenis is uniek voor Jezus de Christus, anders is hij afhankelijk van onze herinnering om verrezen te zijn.

Wij zingen eerst enkele strofen van het intredelielied 31: 'Dat het licht', dan luisteren we naar Mia die het evangelie leest (Johannes 20, 19-31: De verschijning van Jezus aan de apostelen.)

Angst en paniek overheersen de leerlingen, want ze verschansen zich achter gesloten deuren. In Egypte, Mali, Nigeria, Syrië, Irak staat vandaag nog uw leven op het spel als ge christen zijt. Zelfs in Vlaanderen is het niet vanzelfsprekend om christen te zijn!

Er zijn een viertal soorten angst te onderscheiden. Angst leidt tot een defensieve houding: de leerlingen hielden de deuren gesloten. Uit angst (star conservatisme) kan een kerk de deuren op slot houden, maar zo wordt ze gemakkelijk opgezadeld met moeilijke vragen over mistoestanden en ethische kwesties.

Volgens de filosoof Heidegger is 'angst' het grondgevoel van de mens, een land kan het vreemde buiten houden (zichzelf beschermen) met muren of hekkens. Jezus breekt door muren heen en wenst zijn angstige leerlingen vertrouwen toe: vertrouwen(!) bij zover dat ze enthousiast worden.

Maar Tomas is er niet bij en hij stelt eisen: 'Eerst zien en dan geloven'. Enthousiasme is ver van hem tot hij de bewijzen ziet dat de gekruisigde Christus dezelfde is als de opgestane Heer. Hij roept het uit: "*Mijn Heer en mijn God*". Dit is volledige overgave, bevrijding.

Ik herdenk iemand die dicht bij me was, ik schrijf zijn naam in het zand. Het droge zand en iemand die na mij komen wissen zijn naam uit: zo was hij er nog. Als offerandelied zingen wij lied 108 'Brood op tafel', als tafelgebed zingen we lied 166 'Tafelgebed in de paastijd'. Wij bidden het Onze Vader, wensen elkaar vrede toe, breken brood en na de communie zingen we in lied 60 van de bloeiende steppe. Mijn versie van de bezinning: 'Pasen gebeurt nog steeds!'

Na de voorbeden, mogen we elkaar en onszelf weer zegenen: die Goede Week is voorbij! Dus lied 45 'Zegenbede', dan is er koffie en een koekje en praten.

Op 28 april 2017 heeft er een **Koorrepetitie** plaats in de **Parel (Clemenspoort)**. Maar aangezien het morgen, 29 april, Clemensdag is moeten we alle te zingen liederen herhalen.

Bovendien zingen we het 'Clemenslied' op de melodie van lied 174 'Kol do di' en een gelegenheidslied dat pater Andreas aanleert en begeleidt op gitaar 'Die Sache Jesu'

Zoals reeds aangehaald is het vandaag, **29 april 2017, Clemensdag**. De Parel is volledig bezet en hij doet momenteel dienst als auditorium. Aangezien 140 man werden verwacht, zijn alle vrijwilligers ingeschakeld van de inrit van het domein tot de maaltijd. Uiteindelijk zijn er ongeveer 120 gasten.

Een in haast samengesteld koor, met Ilse Spiloes als dirigent, zingt de liederen 49 'Jij die bent' (Ilse zingt de discantstem) en 100 'Zo lief als God'

Pater Johannes Römelt, de provinciaal, heet ons allemaal vriendelijk welkom. In de Goede Week heb ik hem verschillende dagen hier gezien om deel te nemen aan de vieringen. Hij is Effata en de Parel erg genegen!

Het thema van de dag is: "**Wij zijn de wereld, wij zijn de kerk**", **op zoek naar een missionaire presentie vanuit de Redemptoristengeest**.

Gastspreekster is: Mgr. Luc van Looy, bisschop van Gent, salesiaan van Don Bosco sinds 1962. Hij werd in 2004 bisschop voor één jaar (gelach). Hij laat niet na te vermelden dat Kardinaal Tobin (ons welbekend) een zeer goede vriend is. Hij zei, ingeleid door E. Corsius, wat verkort volgt:

'De poort van het Clemensproject (de Clemenspoort) is vandaag klaar om een open poort te zijn naar de stad en de maatschappij toe. De bisschop dankt hiervoor de redemptoristen omdat het niet de meest evidente zaak is om in deze tijd een nieuw kerkproject op te zetten. Hij dankt en bewondert hen daarvoor: het spreekt van hoop voor de kerk, voor de stad en voor vele mensen. Hij is gelukkig dat ze Gent, de mooiste stad van België voor dit project hebben gekozen. Hij wil de geschiedenis niet vergeten: religieuzen hebben in de 19de eeuw een enorme bijdrage geleverd aan de opvoeding van jongeren. Er zijn toen vrouwelijke congregaties gesticht om meisjes niet te vergeten in de opvoeding. Ziekenhuizen, psychiatrische inrichtingen en verzorgingstehuizen, die dikwijls door zusters of broeders werden geleid, hebben velen opgevangen: het was 'caritas dienst avant la lettre'. Samen met veel vrijwilligers, werden deze zorgen opgevangen door religieuzen, zonder te denken aan loon of pensioen. Niet de politiek, maar de maatschappij ondersteunde die werken, bood allerlei diensten aan, meestal langs de parochies. De maatschappij kan fier zijn op de toewijding van die mensen, mede omdat ze de liefde van het evangelie doorgaven. Ik denk aan Don Bosco, aan Vincentius a Paulo, aan Triest, ...

De politieke en sociale wereld werd wakker, zorginrichtingen werden opgericht en/of gesubsidieerd, de taak die door religieuzen was opgenomen, werd door anderen voortgezet. Er kwamen financiële middelen voor personeel en gebouwen, verzorging en opvoeding. De redemptoristen hebben daarbij een belangrijke rol gespeeld; ze riepen op voor solidariteit en steun aan de instellingen. In de volksmissies sprak men over armoede.

Maar dat veranderde door secularisatie en globalisering, wat leidde tot onverschilligheid t.o.v. de God die ingreep in het leven van mensen. In de tijd van Alfonsus de Liguori sprak men van God de Almachtige, later werd dat de God van Liefde: 'barmhartigheid' en 'goedheid', staan centraal in zijn geschriften. De grootste zondaar was nog bij God welkom. Alfonsus en paus Franciscus zijn allebei bezorgd over de schepping, omdat het 'God geweest is die hemel en aarde heeft geschapen uit liefde'.

De provinciaal Johannes Römelt geeft een inleiding tot het namiddaggesprek. Hij spreekt in het Duits, vertaald ter plekke door E. Corsius. Pater Johannes Römelt spreekt over het 'vandaag' leven, het leven in het 'nu'. Over de inzet in Congo (Clemensactie): ze riepen op tot solidariteit en steun, voor de gekwetste, gewonde mens, dat men bewust op hen moet af gaan, hen zien, noden: we moeten leren luisteren naar de roepstem van de armen en van de zieken. Een project moet een groeiproces mogelijk maken, naargelang de noden evolueren. Er moet professionalisering komen, priesters en religieuzen kunnen niet alles, er moet wel van hen een inspiratie komen, iedereen moet het evangelie bij de mensen brengen. We moeten loyaal zijn voor het pedagogisch project, we moeten collegiaal zijn in de uitwerking van een opvoedende gemeenschap.

Volgens paus Franciscus zijn er twee vormen van collegialiteit. *Affectieve collegialiteit* die aan de basis ligt, die *effectieve collegialiteit* kan worden. Religieuzen hebben een actieve en creatieve 'aanwezigheid': ze moeten kunnen samen denken en samen werken met velen.

De basiselementen van de affectieve en collectieve pastoraal zien we in de manier waarop Christus zelf in de maatschappij stond: Zijn voorkeur ging uit naar de armen. Wij moeten dus barmhartig, teder en solidair zijn.

Kijk naar de bisschoppenbrief over *Populorum Progressio* van paus Paulus uit 1967 waarin ze de houding van Jezus analyseren tegenover de blindgeborene uit het evangelie van Johannes, hfdst.

6. Er zijn 4 stappen:

1. *Jezus merkt de blinde op.*
2. *Jezus raakt hem aan.*
3. *De blinde moet meewerken.*
4. *De blinde erkent dat Jezus een profeet is.*

Jezus van zijn kant beklemtoont dat de 'niet-zienden zullen zien'

Het project dat vandaag begint (?) is bedoeld om een gemeenschap op te bouwen. Dat vraagt een onafgebroken aandacht voor de vorming, de begeleiding, het sturen van veel mensen. Het is een pastoraal project dat zich manifesteert als een sociaal project, het is een katholiek project, het is intergenerationeel, interreligieus, interdisciplinair en natuurlijk internationaal. De boodschap is belangrijk voor Gent, onze stad. De inspiratie past duidelijk in de sfeer waaraan in deze stad en de kerk van Gent, gewerkt wordt. Katholiek zijn betekent universeel zijn, van, voor en door het volk. Kerk zijn is 'volk van God' zijn.

Het Clemensproject is duidelijk een kerkelijk project, want geloof en Kerk kennen geen grenzen. De herinnering aan Sint-Alfonsus en de heilige Clemens maakt dit duidelijk. Als je zoekt naar een icoon die alles samenbrengt: 'Onze Lieve Vrouw van Altijdurende Bijstand', icoon van liefde en barmhartigheid, icoon van de menslievendheid van God.

Dank u.'

Na deze inleiding is er gelegenheid tot vragenstellen. Een vraag is: U spreekt over armoede. Maar wanneer wordt er iets gedaán? Antwoord: Men verwijst naar de bouw van lokalen voor het CAW voor begeleid wonen en de afstand van gronden voor de bouw van studentenbehuizing door de Hogeschool. De nood was hoog: 500 kamers waren in 14 dagen verhuurd! Er wordt ook verwezen naar het initiatief van Rotonde + (Elk begin is moeilijk!).

Een tweede vraag (zeer emotioneel) is: Het ganse project is in gang getrokken en gehouden door pater Guido Moons ... Zijn werk wordt verder gezet. Waarom wordt zijn naam helemaal niet genoemd? Antwoord: Er komt een officiële opening van het geheel eind september, begin oktober 2017 waar het aandeel van pater Guido zeker zal vermeld worden.

Na een pauze, is er gelegenheid tot het stellen van vragen: (Anja) Welke noden worden opgelost, welke meerwaarde heeft dit project voor het bisdom?; de bovenvermelde vraag over armoede; Pater Andreas vindt dat dit geen nieuw klooster is, wel een plaats waar men kan leren samen leven; Bernadette verwijst naar de mogelijkheden van het 'boekenpunt'.

Het voormiddagprogramma wordt afgesloten met een meditatie voorbereid door twee Duitstalige vrouwelijke geassocieerden.

Waar Tom V zijn vele connecties met de culinaire wereld blijft halen, weet ik niet, maar het ging vlot, het was lekker en er was zeker genoeg!

Daarna is er weer plenaire zitting in de Parel met wat informatie uit de provincie St Clemens en dan zijn er de gesprekken in groep. Ik ben ingedeeld bij de groep van Bernadette; men heeft vastgesteld dat jongere mensen geen de minste nood hebben aan God. Een oudere pater, die

blijkbaar op rust is, heeft vele missies gepreekt, hij laat zich vernietigend uit over geassocieerden en over leken, vraagt zich blijkbaar niet af hoe dit verloop van de jeugd te verklaren is na al zijn inspanningen met missies en donderpreken. Er moet toch iets fout geweest zijn aan zijn (hun) aanpak. Enthousiasme? Aan de hand van de vragen voortvloeiend uit Joh. 9, over de genezing van de blinde, tracht Bernadette de vragen weer op het goede spoor te brengen: er is duidelijk geen wil.

Na de koffie, is er een gebedsdienst, voorbereid door Effata: wij zingen o.a. liederen 115, 77, 116, 35 (Vredeswens) en het Clemenslied. Effata brouwt ook bier: de **Clemenstrip** wordt voorgesteld (en geproefd) en wie wil kan mee met een rondleiding in de gebouwen. Ik ga mee met een groep waarvan Walter VW de gids is, leer te kijken met ogen die dit niet gewoon zijn. Wat een toekomst!

Langzaam gaat eenieder weg, huiswaarts, alleen enkelingen houden vol tot na de Effataviering. **Ja, het is zaterdag 29 april en dus is er Effataviering om 18.30 uur.** Ik verwacht nog een tiental mensen in de Parel, maar mis: de Parel is bijna vol met kerkgangers. Pater Ludger Wolfert, die sinds kort hier woont, is de voorganger, Frans C verwelkomt de gemeenschap en Bernadette verzorgt de homilie. Frans C komt hier voeding halen om echt Christen te kunnen zijn. Na het openingsgebed zingen we lied 115 'Het drempelgebed'. Om te starten met de viering roept Bernadette er Simon bij om zeepbellen te blazen Wat merk je op aan die bellen: ze zijn kleurvol, ze zijn klein, ze zijn doorzichtig, ze spatten zeer snel uit elkaar, ze zijn teer.

Ons leven is als een zeepbel, het spat onverwacht uiteen en toch gaat het verder: alhoewel alles voorbij is, gaan we terug naar Emmaüs. Jackie leest het evangelie (Lucas 24, 13-35) over de leerlingen van Emmaüs. Volgens het verhaal komt Jezus naar hen toe, maar ze herkennen hem niet, hun hart is verstikt: Het verhaal gaat over de binnenkant: wat mensen hebben gehoopt en ontdekt. Ze keren terug naar Emmaüs. Jezus zegt hen niets, laat het hen zelf ontdekken. Bij het breken van het brood, ze zijn niet meer tegen te houden, jij bent niet meer te houden: Gent wordt een open stad: ze gaan Pasen vieren, het begin van een nieuwe wereld. Maar niemand zal ons geloven dat hij echt in de wereld is verzezen.

Het offerandelied is lied 59 'Geproefd, geleefd, herkend' en draagt nog de specifieke kenmerken van Effata: formulegebeden vermijden, desnoods zwijgen, maar daar is pater Ludger nog niet sterk in. Hij vraagt wel de kring rond het altaar te vergroten, maar door het gebruik van de stereotiepe woorden van de 'mis' verengt hijzelf weer die kring. Dat komt wel in orde, zelfs met zijn Nederlands, want nu begrijpen we hem moeilijk. Lied 80: "O Lord hear my prayer" voor en door het volk. Kerk zijn is 'volk van God' zijn We sluiten af met de zegen en lied 120: 'Gedenk ons hier bijeen' en massa's: "Tot ziens!"

Spijtig dat Guido er niet bij kon zijn. De witte kaars (of is het al de rode novenenkaars?) brandt en viooltjes bloeien te Mariakerke. *Blijf bij ons want het wordt avond ...*

Wouter, dinsdag 16 mei 2017